

N:o 96.

Af Herr A. Helander: *Om vilkoren för enskilda jernvägars understödjande samt om beviljande af lån eller anslag till anläggande af en sådan jernväg från Flen öfver Nyköping till Oxelösund.*

I den nådiga Propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t, till understöd åt enskilda jernvägsanläggningar, äskat ett anslag af fem millioner Riksdaler, att under fem års tid, från och med år 1872, utgå med en million Riksdaler årligen, men tillika föreslagit, att åt Kongl. Maj:t måtte öfverlemnas att bestämma hvilka jernvägar, som af statsunderstöd skulle komma i åtnjutande.

Då jag emellertid, med hänseende till det af Kongl. Maj:t i främsta rummet föreslagna understödssättet, hvilket jag likväl, från statens synpunkt, icke obetingadt vill förorda, är öfvertygad om det äskade anslagets otillräcklighet, får jag härigenom, utan att dock för egen del dermed hafva tillstyrkt Propositionen, vördsamt hemställa,

att, derest Riksdagen i öfrigt godkänner Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning, det för enskilda jernvägars understödjande äskade beloppet höjes till minst två millioner Riksdaler om året, att utgå på sätt och under tid, som Kongl. Maj:t föreslagit.

För den händelse åter, att Riksdagen möjligen icke skulle finnas villig att lemna anslag utan i sammanhang med fastställande af plan för sådana enskilda jernvägsbyggnader, som af statsmedel understödjas, kunde derigenom, i fall enskild motion i ämnet icke föreligger, inträffa, att vid inneva-

rande riksdag anslag till enskilda jernvägsanläggningar icke blefve lemnadt. Då jag likväl är lifligt öfvertygad om att jernvägar för landet äro af högsta vikt, icke blott för industriens upphjelpande och allmänna rörelsens befordrande, utan jemväl, och kanske företrädesvis, för nationalförsvaret, har jag ansett det vara synnerligen angeläget, att redan under innevarande riksdag plan af antydd beskaffenhet varder antagen. Af denna anledning, och då dylik plan redan finnes uppgjord, men ännu icke kommit under Riksdagens pröfning, får jag härigenom föreslå,

att Riksdagen ville oförändradt eller med ändringar, som anses nödiga, godkänna det förslag till plan för enskilda jernvägsbyggnadsföretag, för hvilka statsunderstöd blifvit äskade, som jernvägsundersökningskomitéén i underdånigt betänkande af den 29 Augusti 1870 framställt.

Skulle likväl Riksdagen för det närvarande anse hinder möta detta förslag i den omständigheten, att Kongl. Maj:t förklarar sig icke kunna till innevarande Riksdag afgifva den framställning i ämnet Riksdagen begärt; så vågar jag härmed påkalla Riksdagens mellankomst för understöd åt en jernbana af framstående vikt, — den, som är föreslagen att utgå från Flens station på vestra stambanan, förbi Nyköping, till Oxelösund. Sedan jernbanorna söder och norr om Finska viken till Petersburg numera blifvit färdigbygda, med undantag af delen emellan Helsingfors och Hangö på finska sidan, läser det icke kunna förnekas, att en bana för transitofart öfver Sveriges fastland är synnerligen vigtig, samt att lämpligare riktning för densamma icke kan anvisas än öfver Oxelösund, hvars goda hamn äfven under innevarande stränga vinter varit lätt tillgänglig. Då denna bana för öfrigt erbjuder så stora fördelar, att den af jernvägsundersökningskomitéén blifvit i det så kallade sekundärnätet upptagen och förordad, anser jag det vara onödigt att här återupprepa hvad de till Kongl. Maj:t ingifna handlingarne i ärendet innehålla, helst nyssnämnda komitéés betänkande därför lemnar en kortfattad redogörelse, och inskränker jag mig därför att hänvisa till hvad dessa kända handlingar innehålla, vördsamt föresläende:

att Riksdagen, för anläggande genom enskildes försorg af en bredspårig jernväg från Flen öfver Nyköping till Oxelösund, ville lemna anslag af lån till $\frac{2}{3}$ (= 1,728,667 R:dr) af anläggningskostnaden, i händelse denna form för understödet väljes, och i sådant fall på lika billiga villkor; som kunna vara annat enskildt jernvägsbolag förunnade,

men eljest, och om direkt understöd anses lämpligare, anslaget må få utgå med minst $\frac{1}{4}$ (= 648,250 R:dr) af nyssnämnda kostnad.

Stockholm den 28 Januari 1871.

Adolf Helander.
